

Textus: Ex 33, 14-18:

„Az Úr így felelt: Megnyugtat téged, ha az orcám megy veletek? Mózes erre mondta neki: Ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne is vigyél tovább bennünket! Mi másból tudnánk meg, hogy én és a te néped elnyertük jóindulatodat, ha nem abból, hogy velünk jössz? Ez különböztet meg engem és a te népedet minden más néptől a föld színén. Az Úr így szólt Mózeshez: Megteszem ezt is, amiről beszéltél, mert elnyerted jóindulatomat, és név szerint ismerlek téged. Mózes pedig ezt mondta: Mutasd meg nekem dicsőségedet!”

Kedves Testvérek!

Belecsöppenünk egy történetbe, mintha egy filmre kapcsolnánk oda, esetleg egy óras késéssel még beengednének minket a moziba, lehuppanunk a karosszékbe és egy párbeszéd kellős közepén találjuk magunkat. Ilyenkor próbáljuk rekonstruálni az eseményeket: vajon ki kicsoda, hogyan jutottunk ide, hol tart a cselekmény, mi várható, esetleg nézzük a körülöttünk ülők arcát: mennyire megrendültek, megérintődtek – mindezt azért, hogy próbáljuk felvenni a fonalat. Az Exodus könyvében a törvényadás, aranyborjú története után csöppenünk egy gondolatmenetbe (Ex 33,12-13), egy dialógusba. Az Úr nem akar népe között maradni, mivel miután kiszabadította őket Egyiptomból nagy csodák és jelek kíséretében, megkötötte velük a szövetséget, nekik adta a törvényt és ígéreteket, ők mégis nagyon rövid idő alatt más Istent imádtak. Megdöbbenően rövid idő leforgása alatt elfordultak Istentől és kiléptek a szövetségből. Ezek után Isten el akar fordulni a néptől, el is pusztíthatná őket, de Mózes azért még próbálkozik. A 33. fejezetben sok közbenjárás után Mózes biztosítékot kér Istentől, megerősítést az előttük álló útra. Isten népe vezetőjeként emlékezteti Istent, hogy ez az Ő népe. Mózes Istent képviseli a nép felé, a népet pedig Isten felé, de közben a kapcsolat Isten és a nép között áll fenn, Mózes a nép részeként kapcsolódik Istenhez. Ebben a helyzetben megerősítést vár, meg akarja ismerni jobban Istent és az Ő útjait. Ezután az Ige után jön majd, hogy Isten megújítja a szövetséget, új kőtáblák érkeznek majd. A mai istentiszteleten a szövetségre szeretném irányítani a fókusz: mit tanít Isten számunkra arról, mit jelent Vele szövetségben élni? Milyen ez a kapcsolat, hogyan újulhatunk meg ebben? Fontos, hogy nem a „valamilyenné kell válni”, nem erkölcsi példákat állítok ma elétek, hanem az a vágyam, hogy az evangélium érje el és formálja át a szívünket: a szövetségi kapcsolat Isten ajándéka, ez a tiéd, ez a miénk, ez az identitásunk, ezek vagyunk Krisztusban!

I. Isten népe teljesen más

Az első állításom, hogy a szövetségi kapcsolatból nyilvánvalóvá válik, hogy arra hívja az Úr az övéit, hogy merjenek teljesen másak lenni! Teljesen eltérőek, különbözőek, mint a világ. Elsőre ezt akár nehéz is hallani, mert ellenérzések támadnak bennünk: aki hisz, az többnek, másnak gondolja magát? Kísértés is lehet Isten népének egyébként: vagy elvegyülni a világban, vagy „extrémnek lenni”, azaz fölé helyezkedni, elkülönülni és izolálódni. Nagyon nehéz úgy teljesen másnak lenni, hogy közben a részei is maradunk a világnak.

Talán az okot érdemes megérteni: miért akarja ezt Isten? Nos, a leginkább azért, mert ez a helyreállítás jele: a teremtési állapot, az eredeti Isten-ember kapcsolat az, amit kiábrázolhat Isten népe. Azért teljesen más Isten népe, mert megváltott, megszabadított, és ez egyszerűen elüt attól, ami a világban van, azaz a bűnben és Istentől távol lévő állapottól. Isten népe az eljövendő dicsőség megjelenítője, ami nagyon különbözik a jelenlegitől. És ha nincs különbség Isten népe és a környezete között, akkor ott háttérbe szorult a szabadítás valósága. A „teljesen más” állapot felvállalásának útja nem más, mint egyrészt a felvállalása annak, amit Isten tett: a különbözőség vállalása, hirdetése és élése. Másrészt a „történet”, azaz egyszerűen engedni, hogy történjen. Isten munkálkodik, Ő ábrázolódik ki a népén keresztül, nem a népének kell ezt végrehajtani, kieroszakolni saját magából: Isten a cselekvő, Ő megmutatja magát népén keresztül a világnak. Mindennek a gyümölcse pedig az lesz, hogy „Isten köztetek van Isten!” Azt látjuk a törvényadás történetében, hogy **Istennek a jelenléte** annyira fontos, hogy inkább marad a nép az adott helyen, ahol tapasztalta, hogy Isten ott van, mintsem továbbmenne bárhová is. Bár ezt Mózes fogalmazza meg, de ez Isten népe közösségi gondolata is. Mi teszi mássá Isten népét, miben különbözik a környezetétől? Különb állapota a kiválasztottságban gyökerezik. Ez abban ragadható meg nekik és mások számára is, hogy Isten közöttük lakozott, jelen volt, érzékelhető volt közöttük.

II. Isten a népén keresztül szövetségbe hív

A szövetségkötés második fontos mozzanata, hogy Isten a népén keresztül másokat is szövetségbe hív. Nem exkluzív ez a szövetség, hanem bevonó, inkluzív, azaz Isten hív a vele való kapcsolatba. Ez két dolgot jelent: II.1. Megismerni Istent. Isten megismerése, illetve maga a megismerős az emberiséggel egy idős filozófiai, spirituális kérdés. Szorítkozzunk most arra, ami itt előttünk van az Igében. A megismerés az alapige fontos motívuma. A kapcsolat, a kapcsolódás az istenkapcsolat lényege, amiben Isten felől érkezik a kezdeményezés

ehhez. Istenből annyi ismerhető meg, amit kijelent, megmutat magából. Eközben az emberi szövetségkötés alapja, forrása az Isten közös megismerése, a hozzá való kapcsolódás, a benne való elrejtettség. A megismerés során az ember szembesül Istennel, mintegy meglátja az arcát. Az **Úr orcája**, színe antropomorf kifejezés. Istennek nem úgy van arca, mint a bálványszobroknak. Az **Ő orcája**, „színe” kegyelmes odafordulását jelenti (ld. Num 6, 25-26). Ebben a képben a kegyelmes uralkodó odafordulása is benne van. Ez a kifejezés Isten gondviselő jelenlétére utal. Isten arcát meglátva pedig az ember nem mást lát, mint Isten dicsőségét. Az **Úr dicsősége** nem elvont fogalom, hanem fényt, világosságot jelent, ami az emberen is meglátszik, ha Istennel kapcsolatban volt, illetve a szív belső, Isten jelenlétével átítatott állapotára utal. Isten orcája és dicsősége gyakran kapcsolódik Isten megjelenéséhez a kultuszi események közben. Isten arcát látni, vele találkozni a kultuszi közösségben mutatkozott meg Isten népe számára. Ugyanakkor Izrael népe Isten jóindulatát, kegyelmét azért élhette át, mert Isten rajtuk keresztül mutatta meg tervét, amit a többi nép számára is készített. Mit jelent ez számunkra testvéreim? Az, hogy az élő Isten megismerése nem egy önismereti kaland. Nem feltétlenül ismerős dolgokat fogunk találni, hanem Isten szentségével fogunk találkozni. Ez pedig nagyon félelmetes! Leginkább pedig azt a kérdést veti fel, hogy vajon jóindulatú-e ez a szent és hatalmas, végtelen, mindenható Isten?

II.2. Elnyerni jóindulatát. Isten népének tehát a második feladata, hogy megossza a világgal: Isten jóindulatú. Isten szent és igazságos, de a szövetségre lépő Istennel lehet jóban lenni. Nem úgy, mint a mozisizéken melletted ülő emberrel, akivel jó pajtások lehettek rövid időre, hanem istenfélelemmel mondjuk: elnyerhető Isten jóindulata. Ezt Isten először az **Ő** népének mondja itt a szövetségkötéskor. A jóindulat jelentése: menedék, oltalmat adó hozzáállás. Isten oltalma, menedék, biztonság népe számára. A 17. versben megjelenő **„név szerint ismerlek”** motívum két ember közeli ismeretségének, baráti, bizalmas érintkezésének kifejezése. Itt mégis Isten és Mózes közti kapcsolatban jelenik meg. Mózes nem azért kapcsolódhat így Istenhez, mert ő döntött így, hanem mert Isten így döntött. Isten közelsége, szentsége így lesz elhordozhatóvá a méltatlan ember számára. Ez az evangélium: Isten jó indulattal van irántunk.

III. A szövetség ára

De mi ennek a szövetségnek az ára? Hogyan lehet, hogy Isten jóindulata elnyerhető, megragadható? A szövetség ára nem más, mint a szövetség vére. Ezt olvassuk pár fejezettel korábban a 2Móz 24, 8-ban: „Azután Mózes vette a vért, ráhintette a népre, és ezt mondta: Annak a szövetségnek a vére ez, amelyet az Úr kötött veletek, mindezeknek az ígéknek az alapján.” Az áldozat bemutatása, az élet az életért, a bűnökért való ártatlan szenvedés: ez a szövetség ára. A szövetség ára azonban nemcsak maga az áldozati állat kiontott élete, hanem Isten irgalma: **Ő** hajlandó megbocsátani, újat kezdeni. **Ő** hajlandó a tőle elforduló népet visszahívni, nem sértődik meg, hanem megbocsát és újat kezd, új esélyt ad. Isten nagyvonalú, törődő szeretete az, ami felragyog előttünk ebben a történetben is. Jel ez az áldozat, ami Isten nagy helyreállító tervére mutat: a nagy áldozatra, amit a mi Urunk, Jézus Krisztus hozott meg értünk. És amikor erre tekintünk, egészen belerendülhet a szívünk: Isten közel jön, sebezhetővé válik olyannyira, hogy odaadja magát a tőle elforduló emberekért. Isten megismerhető és a megismerés során Isten arca a szenvedő Krisztus arcában lesz megragadható a számunkra. Isten népe dolga az erről való bizonyágtétel, ennek a hirdetése.

IV. A szövetség ígérete

Végül pedig a szövetség ígérete van előttünk: Isten jelenlétét, hűségét ígéri ebben az Igében is. Ennyit mond: „Megteszem.” Nem azt, amit te álmodsz az életed felől, hanem ami jó neked. És igen, meghallgatom az imákat is – mondja Isten, mert hűséges vagyok. Ebbe a kapcsolatba léphetsz. Nem hagylak el, oltalmazlak és megőrizlek. Ne feledjék: olyankor hangzik ez, amikor épp mélyen vannak, a bűnben, távolságban Istentől!

Befejezés

Ilyen mozi a valóságban nincsen, de gondoljunk bele, milyen lenne, ha egy ponton a filmről, amibe bekapcsolódtunk, egyszer csak nyilvánvalóvá válna, hogy az életeredről szól. És a melletted ülőéről is. Ez nem egy távoli kultúrában játszódó hősi eposz. Ez a te életed, a te sorsod is. Drága Testvéreim, a szövetség ma van! Mindig ma. Most az úrvacsorai közösségben léphetünk be ebbe. Először vagy újra. Akármilyen távolságból. Bűnbánattal kérjük Istent, hogy mint az **Ő** népe, könyörüljön rajtunk, tisztítson meg és szabadítson meg minket, hogy betöltsük a küldetésünket: hirdessük az evangéliumot, legyünk hegyen épült város, só és világosság. Egyénileg is halljuk és értsük a szót: szövetséget újít, szövetségre hív az élő Isten: akkor, amikor épp elfordultál tőle. Visszahív. Gyere haza, és ne bolyongj tovább. Nem kell szégyellened magad: a szégyen elválaszt Istentől. Nincs más semmi kárhozható ítélet az ellen, aki Krisztusban van. Előtte boruljunk le és hívjuk segítségül ma!

Ámen!

Thoma László